

Hans Andreas Martin Eliassen

í Útistovu í Klaksvík

føddur hin 9. mai 1927
deyður hin 2. juli 1986

«Eg var burturstaddur á fjarskotnum leiðum har
sólin bert sjáldan sær
Tað var Syftunsokukvöld í ár, at eg deyðsbod
frætti av tær

Tí hesi orð nú.

Hans Andreas var sum nevnt borin í heim hin 9. mai 1927 og hevði júst rokkið tey fimtíggju árin, nú hann slóknadi á Norðoya Sjúkrahúsi.

Hann var sonur teirra Kristionnu f. Samuelsen úr anunum og Petur Jakku bónda Eliassen úr Útistovu í Klaksvík. Kristianna og Petur Jakku fingu 11 born — 4 gentur og 7 dreingir. Tað eg minnst, búðu eisini foreldrini hjá Peter Jakku Gamli Petur bóndi, og kona hansara Anna Sofía undir Lonini, og harafturat ein ógiftur bróðir Peter bónda, og eisini ein ikki útgiftur sonur Petur bónda. So har mundu vera eini 15 fólk í húsi.

Eitt 5 marka festi lá og liggur til Útistovuna, men eyðsæð er, at hetta festið ikki var nóg mikið til at eitt so stórt húski kundi vinna teimum tað, ið neyðugt var at bita og brenna.

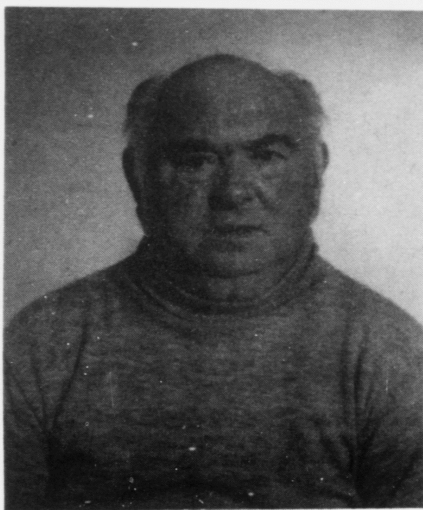
Útistovubroðurnir høvdu tí bert tann eina kostin í at velja, tá teir vóru vörðir so frægir, at teir dugdu at rógva, og tað var at seta fótur í bekk. Teir vuku tí allir 7 partvis upp á Norðhavinum. Hans Andreas var við fleiri av deksbátunum, sum nýttir vóru tá í tíðini, men í skrivandi løtu minnst eg bert, at hann róði út við deksbátinum GARDAR, sum Niklas hjá Joannes í Skálatoftum var formaður á.

Hans Andreas var sera fittur í hondunum, og hann fór undir krignum í smíðulæru hjá Kjolbro. Tá var Johan í Gróttinum smíðumeistari. Arbeids-umstøðurnar vóru út av lagi vónaligar. Sera stríðið gekst at fáa nakad tilfar. Nógvir bretskir trolarar komu til Klaksvíkar fyrri at fáa eitthvørt gjørt eins og okkara egnu skip, men ikki veit eg, plagdi hann at siga, til bar. Hans Andreas tók motorpassaraprógvi í 1945. Eg skal n evna her, at hann spældi fótball. Var sera góður verjuleikari í 2. liði KÍ's og gjordist teir foroyameistarar í 1945.

Á vári í 1947 fór hann fyrstu ferð til skips við 60 tonsaranum «GALVI», sum Julius Clementsen á Syðradali á Kalsoynni átti og forði. Hann var í 1948 og 1949 við skonnartini LILIE sum Kjolbro átti. Skiparar vóru Sigmundur úr Kunoy og Simun Dávur av Húsum. Hann var við Klaksvíkar-trolaranum «BARMÍ», sum Jøgván hjá Jón í Klaksvík tá forði. Hann sigldi eisini við enskum trolarum, og var við sluppini Suðurland úr Porkeri og trolaranum HÖVDABERGI, sum porkeningar eisini áttu.

Í 1953 fór hann við norskum línubátum, og royndu teir í Íslandi, Grønland og N. Foundlandi. Hann flutti nú til Bergens at búgva har elsta systir hansara var gift. Hann royndi eisini nógvi við Noregs strendur eftir brislingi og sild, frá Lindesnes í suðri til Kap Kanin har norðuri.

Í 1957 giftist hann norskari konu Borghild, fødd Birknæs, ættað úr bygdini Hjønevåg við Sogn

og Fjordane. Í 1963 flutti tey heimaftur á keltarnar og bygdu hús sunnanvert Selhegg. Tá húsini vóru liðug, fór hann í uttanlandssigling við donskum skipi. Hann var burtur umleið 6 mánaðar, men heimkomin var heilsan rættiliga farin at bila, tað gekk bert spakuliga tann skeiva vegin, og seinastu árin var hann als ikki arbeidsforur, treyðugt so, hann egndi onkran stampin, tá hann kendi seg so frægan.

Hans Andreas var sosialdemokratir í orðsins sanna týðningi, men ikki haldi eg, at hann hevði fingið hesa bjortu hugsjón inn við móðurmjólkin. Hann var vörðin ávirkaður av dygdar konu síni, sum blaðung gjordist ógvuliga virkin innan Norska Arbeidaraflökin. Hon hevur stríðst saman við sum mætum monnum sum Johan Nygårdsvold, Trygva Lie, Einari Gerhardsen, Oskari Torp og Tryggva Bratteli. Hesar somu hugsjónir setti Hans Andreas ikki eftiri yviri í Bergen, tá hann flutti aftur til føðibygðina, men hon var við í víðfori teirra, og hetta kom Javnaðarflokkinum til almikið gagns. Hans Andreas var heilur, har hann var, ikki minst hvat politikki viðvíkti, og Norðoya Javnaðarfelag var hann ein ómetaliga góður stuðul. Hann var ein stak maður bæði á ein og annan hátt, prátingarsamur, skemtingarsamur og hittinorðaður. Hann var ættkæmur, og eg havi ongantíð kent eitt so gávumilt menniskja. Hann var góður við Norra og alt ið norskt var, hetta land sum hevði givið honum so nógvi og drygbert. Og onkur segði maer at tað flóvaði hjarta hansara at uppliva, at megnarkvinnan Gro Harlem Brunland aftur tók um røðurarnar á norsku skúti.

Tað verður tíðum havt á munn og fest á blað, at HARRANS vegir eru ikki okkara vegir, og satt er tað. Nú hevur Hans Andreas verið seinasta túrin, endaboyan var komin á dekkið, tað alraseinasta strekkið er siglt. Hann er komin í tryggja og kyrra havn.

Eg biði hin Alvaldandi um, at styrkja tykkum Borghild, Kjell og konuna og Geir í tykkara stóra sakni og miklu sorg. Leggji tykkum hesi orð sálmaskaldsins í geyma:

Forst når væven engang er standstet
og skytlen holdt op med at slå,
da vil Gud tage tæppet til side,
så at vit kan rigtig forstå,
hvorfor de mørke træde,
såvel som de gyldne bånd
var lige nødvendigt for mønstret
i Mesterens kyndige hånd.

Friður veri við minninum um góða vinmann og skyldmann min Hans Andreas í Útistovu.

vinur

Framhald av síðu 4

H og S

— Nú var tú imóti at arbeiðið skuldi gerast uppá rokning, men hetta er veruleiki. Er tú ónøgdur við tað í dag?

— Vit kunnu einki gera við tað nú.

— Men hvussu nógv fevnr so sáttmálin við H&S um?

— Tað var nokkso nógv. Tvs. bæði Eiði, Vestmanna og Vágarnar. Men sáttmálin er síðani broyttur. Hvussu nógv tað skal eg ikki gera meg klókan uppá. Men eg trúgvi, at tá hetta arbeiði í Eysturoynni er liðugt, so man tað vera liðugt hjá Højgaard & Schultz.

— Vil tað siga, at tú heldur, at føroyingar í størri mun eiga at vera við í komandi vatnorkuútbýggingum í Føroyum?

— Tað er tá klárt. Tað kann eingin ivasurningur vera um tað.

Mangt verður sagt

— Aftur til kritikkin. Sagt verður, at ein kann fáa upp til 50% meira orku við at útbýggja í erva. Hvat sigur tú til hetta?

— Tað er rætt, at tað verður sagt. Tað verður eisini sagt, at bæði Berdal og Orkuraðið hava tikið feil. Tað hava rættiliga mætir menn sagt. Men tað eru júst somu menn, sum í dag siga, at ein skal fylgja Berdal og Orkuraðnum. So tað er mangt sum verður sagt.

— Merkir tað, at tú tekur ikki meginpartin av kritikkinum fyrri fult?

— Hvørki meginpartin ei heldur tann minna partin. Tað er týðiligt, at kritikurin er ógvuliga einsrættaður. Og tað er heldur ikki so lógið, tá tað snýr seg um mál, sum eingin fyrri vist kann siga nakað um.

Fortreytir

— Men Bogi Hansen, limur í 4-mannabólkinum segði tað heilt kontant í Sosialinum herfyri:

«Nú er endaliga prógvað, at tað sum SEV alla tíðina hevur sagt, var skeivt. Nógvi meira orka fæst burtur úr við at byggja í erva, og grundarlagið undir verandi útbýgging er skeivt».

— Bogi Hansen er ein maður, sum veit hvat hann sigur í nógvum málum. Men alt hann skrivaði tiltalaði meg ikki. Men hetta merkir ikki, at eg veit betur. Eg havi ikki fortreytir fyrri at vita so væl sum hann. Ein skal hava eina ávísu fortíð fyrri at kunna meta um havi víðurskiftini. Men Bogi Hansen fór so langt, at tað var týðiligt at hann vildi hava, at SEV skuldi leggja undir landið.

— Men hevur hann ikki lóyi til at hava ta fatan?

— Jú, tað hevur hann. Men út frá einum tekniskum sjónarmiði er ein einki bjargaður av tí. Og tað nýtist ein ikki at vera lærður verkfrøðingur fyrri at hava eina meting um. Eg má siga, at eg var eitt sindur vónsvikin av honum í júst tí málinum.

— Nú sigur tú, at tú hevur ikki fortreytir fyrri at meta um tekniskar spurningar, men hvørjar fortreytir hava tá umboðsráðslimirnir yvirhøvar, tá teir skulu taka týðningarmiklar avgerðir sum júst snúgva seg um tekniskar spurningar?

— Umboðsmennirnir eru ikki valdir sum teknikarar. Teir eru istaðin fyrri politikararnar. Meira kann eg ikki siga um tað.

Eingin vissa fanin

Vit spurdu Hansen Joensen um Umboðsráðið á komandi fundi fer at umrøða vatnorkukritikkin og taka hann í álvara?

— Vit meta hann at vera álvarssaman og eiga at taka kritikkin í álvara. Tað hevur Umboðsráðið skyldu til.

— Heldur tú sjálvur, at tit hava fingið nakra vissu fyrri, at alt ikki ruggar sum tað skal?

— Vit hava ikki fingið nakra vissu fyrri, at verandi útbýgging er skeiv. Men vit hava heldur fingið nakra vissu fyrri, at hon ikki er skeiv. Hetta er jú ein spurningur sum teknikarar eru ósemðir um, so tað er ilt at meta um hjá okkum.

— Men um nú skeivt er farið fram, eigur SEV so ikki at viðganga hesar skeivleikar og broyta útbýggingina?

— Eg nevndi, at eitt MEN kemur fyrri í øllum kritikkinum. Og tá tosað verður um málið, verður alla tíðina sagt: «um tað nú er so». Tað er alla tíðina henda óvissan í tjákinum.

— Meinat tú, at henda óvissan eigur at koma SEV til góðar?

— Nei ongum til góðar. Hon eigur at takast í eins stórum álvara sum alt annað.

jan

